

2. Een excursie in het zuidelijk deel van de Mariapeel, min of meer bedoeld om de uiteengezette theorie in het veld te toetsen.

Van het eerste deel zijn zeker twee zaken waard hier vermeld te worden: SBB bemoeit zich nog uitsluitend met alles wat zich in eigen terreinen afspeelt en de indeling naar provincies van de dienst is verlaten. Er zijn nu veertien regio's waarvan "Zuid-Oost" het noordelijkste deel van Limburg niet en het zuid-oostelijk deel van Noord-Brabant wel bevat. Doel hiervan is dat natuurlijk samenhangende gebieden onder één beheer vallen. Dit geldt b.v. voor de Mariapeel en de Deurnese Peel ondanks de provinciegrens die hen scheidt. Ook de waarnemingen zullen volgens natuurlijk samenhangen-

de gebied verwerkt worden. Dat heeft natuurlijk zijn consequenties voor de vergelijkbaarheid met resultaten van inventarisaties die vroeger, of door anderen, en/of met andere oogmerken zijn gedaan.

De aansluitende excursie was enigszins een illustratie van het tijdens de vergadering gekonstateerde uiteenwaaieren van belangen. Het verschil tussen meervoudig leiderschap en anarchie is niet groot. Zelfs de herpetologen splitsten zich in tellers van Groene kikkers in de vennen en tellers van Levendbarende hagedissen op het droge. Dat de ex-voorzitter de oplossing van zijn problemen omtrent objectieve karakterisering van een terrein met het oog op toekomstig beheer al aangereikt heeft gekregen, kan niet gezegd worden.

Maar aandacht was er zeker voor. De verslaggever raakte na het aanschouwen van een rijke Zonnedauwvegetatie temidden van vogelaars. Waarnemingen van Buizerd, Havik, Roodborsttapuit, Blauwborst en natuurlijk Boompeepers veraangenaamden de wandeling. Ook koekoeken en zelfs pseudokoekoeken lieten zich horen. Deelnemers aan de vorige excursie in de Mariapeel (1985) konden constateren dat terreinen die al enkele jaren begraaasd worden royaal met Dop- en Struikheide begroeid zijn. Als behoud van de heide hier de doelstelling is, een hoopvol teken?

De duur van de excursie was ongeveer anderhalf uur en het weer was voor een bezoek aan de Peel voortreffelijk.

T. THISSEN, 2de secretaris

JAARVERSLAGEN OVER 1988

VAN DE SECRETARIS

Het ledenaantal van het Genootschap bedroeg op 31 december 1988 797. Vergeleken met 31 december 1987 (840 leden) is er sprake van een lichte terugval. Het Natuurhistorisch Maandblad werd maandelijks naar ongeveer 980 adressen verzonden.

Op 15 oktober vond in Amsterdam de officiële uitreiking plaats van de Heimans en Thijssen-prijs 1988 (van de Stichting Heimans en Thijssen-Fonds) aan Genootschapslid Jan Hermans uit Linne. Jan is reeds jarenlang bijzonder actief als beschermer van natuur en landschap in Limburg. Van de noodzaak van natuurbescherming weet hij anderen met grote kennis van zaken op een bewogen wijze te overtuigen. Hij kan dan ook met recht een "nazaat" van Heimans en Thijssen genoemd worden. In het kader van de prijsuitreiking hield prof. Westhoff een voordracht. Deze tekst en de dankrede van Jan werden gepubliceerd in het Natuurhist. Maandbl. 77(11), 182-185.

De samenstelling van het Algemeen Bestuur in het verslagjaar was als volgt: mevr. C. Adams-Kaastra (penningmeester) en de heren E.N. Blink, A.J.J. Broen, R.E.M.B. Gubbels (vanaf 12 juni), L.G.M. Hensels, A.J.W. Lenders, F.J. Schepers (vanaf 12 juni), P. Spreuwenberg, C.A.J. Thissen, F.S. Van Westreenen (voorzitter) en de heer D.Th. de Graaf (secretaris) die echter om persoonlijke redenen voor de twee-

de helft van het verslagjaar aftrad als secretaris en als bestuurslid. Ondergetekende nam zijn taken over en fungeerde als waarnemend-secretaris.

Het Algemeen Bestuur kwam vijf maal bijelkaar. Het Dagelijks Bestuur vergaderde enkele malen om de vergaderingen van het Algemeen Bestuur voor te bereiden en lopende zaken af te handelen. In het verslagjaar werd door het bestuur veel aandacht besteed aan de financiële situatie van het Genootschap. Een deel van de schuld uit 1986 kon middels een batig saldo over 1988 worden afgelost. In hoeverre de drastische ombuigingen die de gemeente Maastricht van plan is door te voeren in haar financiën en organisatie consequenties zullen hebben voor het Genootschap. Om de financiële positie van het Genootschap flexibeler te maken is bij de Provincie Limburg het verzoek ingediend om voor budgetfinanciering in aanmerking te mogen komen; een subsidie-systeem waarbij het mogelijk is om (i.t.t. de huidige situatie) aan reservevorming te doen.

De heer A.G.M. Koomen had ook dit jaar weer de ledenadministratie en de verzending van o.a. het Maandblad onder zijn hoede. Samen met de dames H. van Almelo en A.M. Hellings en de heren J. Heerkens Thijssen, W. Ogg en C. Felix, die het verzendklaar maken van de Maandbladen voor hun rekening namen, werden door genoemde personen administratie en Maandblad-verzending correct verzorgd.

De bemoedigende verkoopresultaten van het Publikatiebureau in 1987 werden in het verslagjaar ruimschoots overtroffen. Mede dankzij de inzet van mevrouw M. Lenders die het publikatiebureau leidt, steeg de omzet, vergeleken met 1987, fors.

Op 12 juni werd de Algemene Ledenvergadering gehouden. Dhr. F.J. Schepers en ondergetekende werden benoemd tot bestuurslid. Het concept-Huishoudelijk Reglement werd na enkele wijzigingen vastgesteld. Publicatie hiervan vond plaats in Natuurhist. Maandbl. 77(5).

Conform de wens van de Algemene Ledenvergadering zal publicatie van het redactie-jaarverslag (dat volgens de statuten geen goedkeuring meer behoeft van de Algemene Ledenvergadering) in het Maandblad gecontinueerd worden (zie elders in dit Maandblad). Aansluitend op de vergadering volgde een excursie op de Brunsummerheide, geleid door G. Van der Mast, met als thema 'natuurbeheer in de praktijk'.

In het verslagjaar werd tweemaal (16 maart en 24 mei) een Periodiek Overleg gehouden. Deze vergaderingen tussen Studie/Werkgroepen, Kringen, Algemeen Bestuur, beheergroep computer en redactie werden door alle betrokkenen als zeer positief ervaren. Er zal dan ook getracht worden dit overleg jaarlijks een of tweemaal te laten plaatsvinden.

Studie/Werkgroepen en Kringen waren in het verslagjaar weer uitermate

aktief. De Limburgse natuur (onderaardse kalksteengroeven, paddestoelen, planten, kevers, vlinders, spinnen, amfibieën en reptielen, zoogdieren) werd weer grondig onder de loep genomen.

Naast bijeenkomsten, lezingen en excursies werden enkele bijzondere activiteiten ondernomen. Zo organiseerde de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven een feestelijke bijeenkomst n.a.v. zijn 10-jarig bestaan.

Speciale vermelding verdient de presentatie van de film "Amfibieën en Reptielen van Limburg". Deze film werd op initiatief van de Herpetologische Studiegroep gemaakt door Niek Frigge en Peter Keijsers en kwam tot stand mede dankzij subsidies van de Provincie Limburg en het Wereld Natuur Fonds Nederland. De film toont unieke beelden van diergedrag, biotopen en bedreigingen. Het Genootschap beoogd hiermee de bekendheid van de Limburgse amfibieën en reptielen te vergroten teneinde te komen tot een betere bescherming van deze diergroepen.

Dat het Genootschap in toenemende mate betrokken is bij de bescherming van de resterende natuurwaarden in Limburg moge ook blijken uit de diverse initiatieven die in dit kader door het bestuur genomen werden en de verschillende overleggroepen waarin het Genootschap vertegenwoordigd is. Genoemd kunnen worden:

- aantekening bezwaar tegen enkele artikelen van de Keur der Waterlossingen van het Waterschap Roer en Overmaas

- aantekening bezwaar tegen de plannen van de gemeente Stein om de Medammerweide (grenzend aan het Elsloo-bos) te bebouwen

- samen met het IVN werd de ongebruikbaar gemaakt aan Staatsbosbeheer t.a.v. het beheer in het natuurreservaat 'De Doort' te Echt

- bij de gemeente Kessel werd bepleit om de natuurwaarden in het grindwinningsgebied Kessel-Noord veilig te stellen

- bij het Waterschap Roer en Overmaas werd bezorgdheid geuit t.a.v. de door het Waterschap uit te voeren onderhoudswerkzaamheden aan waterlopen in Zuid-Limburg

- in het kader van de in 1987 samen met de Vogelwacht Limburg (bij het Ministerie van Landbouw en Visserij) aangevraagde herinrichting voor het Middenlimburgse Maasdal, werden de fracties van de politieke partijen in de Provinciale Staten verzocht adhesie te betuigen voor de herinrichting bij de

Rijksoverheid

- er werd een reactie gestuurd naar de Provincie Limburg m.b.t. de concept-beleidsnota Natuur en Landschap in Limburg 1989-1993

- het Genootschap is via de Herpetologische Studiegroep vertegenwoordigd in de Overleggroep Poelenbeheer (dat een herstel van de Limburgse amfibieën nastreeft).

- mede door het Genootschap is het plan opgevat om een studie te laten verrichten naar de mogelijkheden van een inrichting, gebruik en beheer van de Middenlimburgse maasplassen waarbij natuur en landschap een belangrijke rol spelen

- het Genootschap is via de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven vertegenwoordigd in de Overleggroep Groevenbeheer (dat een efficiënt beheer van Limburgse groeven nastreeft).

- het Genootschap was vertegenwoordigd in de Werkgroep Hoge Fronten; een werkgroep die een concept-beheersplan opstelde voor de Hoge Fronten (o.a. t.b.v. de bescherming van de Muurhagedis).

R. GUBBELS, secretaris

VAN DE HOOFDREDACTIE

Tijdens de jaarvergadering werden de statuten van het Genootschap o.a. in die zin gewijzigd, dat de redactie niet meer wordt benoemd door de Ledenvergadering maar door het Algemeen Bestuur. De redactie legt dus ook formeel verantwoording af aan dat bestuur. Wel werd de wens geuit om de Ledenvergadering middels een verslag van de redactie uitvoerig te informeren, reden waarom toch een kort verslag werd samengesteld.

In 1988 bestond de redactie uit mevrouw F.N. Dingemans-Bakels en de heren J.A.M. Heerkens Thijssen (tot de jaarvergadering), H.P.M. Hillegers, A.W.F. Meijer, B.G. Graatsma en D.Th. de Graaf. Beide laatsten traden op als hoofdredacteur en verzorgden de contacten met vele auteurs, met de drukkerij en waren verantwoordelijk voor de opmaak van Maandblad en Publicaties.

De heer W. Ogg verzorgde de inhoudsopgave van de gehele jaargang. Evenals vorige jaren werd de druk van Maandblad en Publicaties verzorgd door de firma Stereo+Grafia te Maastricht.

In het verslagjaar verscheen de 77e jaargang van het Natuurhistorisch Maandblad met in totaal 212 bladzijden, 4 minder dan de vorige jaargang. In totaal verschenen naast 42 grotere artikelen een groot aantal korte mededelingen en boekbesprekingen alsmede in iedere aflevering een door de beide hoofdredacteurs verzorgde "column" en verslagen van de bijeenkomsten van Kring Maastricht. Ook werd enkele excursieverslagen opgenomen.

De vormgeving van zowel het Maandblad als de Publicaties werd met ingang van de eerste aflevering geheel vernieuwd. De redactie is hierbij uitvoerig geholpen door de heer S. Graatsma, grafisch ontwerper te Maastricht.

Tijdens het verslagjaar verschenen een aantal Publicaties. In Reeks XXXVII verschenen twee afleveringen: "De microlepidoptera van Stein" van de hand van de heren Kuchlein en Munsters en "De toename van Gevinde kortsteel in de Zuidlimburgse Kalkgraslanden; oorzaak, gevolg, toekomstig beheer" van de heer R. Bobbink. Van deze laatste uitgave werd bovendien, evenals van de "zeeëgelatlas" uit Reeks XXXVI, in het verslagjaar een herdruk gerealiseerd. De uitgave van de nieuwe Publicaties werd mede mogelijk gemaakt door subsidies van respectievelijk de Uyttenboogaart-Eliassen Stichting te Amsterdam en de Provincie Limburg.

DOUWE TH. DE GRAAF

VAN DE PENNINGMEESTER

Bijgaand zijn de exploitatierekening over 1988 en de balans per 31 december 1988 afgedrukt zoals deze zijn goedgekeurd door het Accountantskantoor van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. De toelichting bij de stukken omvat 5 pagina's met gedetailleerde verantwoordingen; door deze omvang worden zij hier niet gepubliceerd maar zij zijn voor belangstellenden wel ter inzage.

Door bezuinigingen en gerichte prioriteitenstellingen kon het verslagjaar worden afgesloten met een batig saldo van f 4.277,01. Dit bedrag is aangewend ter dekking van de nadelige exploitatiesaldi t/m 1986.

C. ADAMS-KAASTRA, penningmeester